

**Natuurtoets flora & fauna
Zuiderdijk in Wijdenes**

Auteur:	M.H.M. Groenewegen Msc
Opdrachtgever:	Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier
Datum:	8 juni 2015
Autorisator:	Drs. E. Nat
Status rapport:	Definitief
Registratienummer:	201500047v3

Inhoud

1	Inleiding	2
2	Methode	3
2.1	Bronnenonderzoek	3
2.2	Verkenkend veldwerk	3
2.3	Inventarisatie jaarrond beschermd nest	3
3	Locatiebeschrijving en geplande werkzaamheden	4
3.1	Locatiebeschrijving	4
3.2	Geplande werkzaamheden	5
4	Gebiedsbescherming	6
4.1	Natuurbeschermingswet 1998	6
4.2	Natuurnetwerk Nederland (NNN)	6
4.3	Weidevogelgebied	8
5	Aanwezigheid beschermde soorten	9
5.1	Vaatplanten	9
5.2	Zoogdieren	9
5.3	Vogels	9
5.4	Vissen	11
5.5	Amfibieën	11
5.6	Reptielen	11
5.7	Overige diersoorten	11
5.8	Overzicht te verwachten soorten	11
6	Effecten op beschermde soorten	13
6.1	Algemene broedvogels	13
6.2	Jaarrond beschermd nest van Havik	13
7	Conclusie en aanbevelingen	14
7.1	Gebiedsbescherming	14
7.2	Overzicht te verwachten soorten en effecten	14
7.3	Maatregelen om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen	15
7.4	Nader onderzoek	15
7.5	Ontheffingaanvraag	15
8	Bronnen	16
	Bijlage I. Overzichtskaart gebiedsbescherming	17
	Bijlage II. Samenvatting NDFF	18

1 Inleiding

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) is van plan om een teensloot langs de Zuiderdijk in Wijdenes terug te brengen. Naar aanleiding van de geplande werkzaamheden heeft HHNK opdracht gegeven aan Stichting Waterproef om het project te toetsen aan de natuurwetgeving. Naar aanleiding van een verkennend veldbezoek is nader onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van een jaarrond beschermde nest in het plangebied. Het doel van de natuurtoets is om inzicht krijgen in de wettelijk beschermde natuurwaarden van het plangebied.

Voor een verkenning van de natuurwaarden zijn de soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet en vogels doorgelicht. Door middel van “expert judgement” en aanvullend bronnenonderzoek is bepaald of er in het betreffende plangebied juridisch beschermde soorten kunnen voorkomen. Op basis van deze informatie is in het veld gericht gezocht naar de aanwezigheid van beschermde soorten. Op basis van een verkennend veldbezoek is tevens onderzocht of een nest in het plangebied in gebruik is door vogels met jaarrond beschermde nesten.

2 Methode

2.1 Bronnenonderzoek

Voor een actueel overzicht van de aanwezigheid van beschermde soorten van tabel 2 en 3 van de Flora- en faunawet zijn naast diverse verspreidingsatlassen, de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en diverse websites van de PGO's (Particulier Gegevensbeherende Organisaties) bezocht voor recente waarnemingen en actuele verspreidingskaarten. Hierbij is niet alleen gelet op waarnemingen vanuit het plangebied zelf, maar ook op waarnemingen vanuit de directe omgeving. Dit is van belang voor soorten die mobiel zijn of het gebied gebruiken om te foerageren.

2.2 Verkennend veldwerk

Het plangebied is op 2 maart 2015 bezocht door een medewerker van Stichting Waterproef. Het was halfbewolkt, droog, ongeveer 7°C met een windkracht 5 Bft. Tijdens dit veldbezoek is gezocht naar (sporen van) soorten die beschermd zijn door de Flora- en faunawet en is de aanwezige biotoop beoordeeld op de geschiktheid voor beschermde soorten. De watergang in het plangebied is steekproefsgewijs met een schepnet bemonsterd. De waterbodem in het plangebied is intensief bemonsterd om de aanwezigheid van zoetwatermosselen in kaart te brengen.

2.3 Inventarisatie jaarrond beschermd nest

Naar aanleiding van een verkennend veldbezoek is het plangebied onderzocht op in gebruik zijnde jaarrond beschermde nesten van (roof)vogels in bomen. Hiertoe is het plangebied bezocht op 13 april, 28 april, 15 mei en 2 juni 2015. Tijdens de veldbezoeken zijn de roofvogels geïnventariseerd en is (de omgeving van) het nest onderzocht op gebruikssporen, zoals donsveren, prooiresten en mest.

3 Locatiebeschrijving en geplande werkzaamheden

3.1 Locatiebeschrijving

Het plangebied ligt langs de Zuiderdijk in het buitengebied van Wijdenes in de gemeente Drechterland (afbeelding 1).

Afbeelding 1. Ligging plangebied (rode stip). Bron: Geoweb HHNK.

Het plangebied bestaat uit de dijk, watergangen en bosschages in en aangrenzend aan de oplossingsvarianten (afbeelding 2). Tijdens de dijkversterking (2007-2012) is het maken van een nieuwe teensloot achterwege gebleven. Nu is het voornemen om weer een teensloot aan te leggen of de sloot om het aangrenzende bosperceel van Staatsbosbeheer (SBB) aan te leggen.

Er zijn drie varianten mogelijk als ingreep (afbeelding 2):

1. Naast de teen van de dijk een 4-6 m brede sloot parallel aan de dijk aanleggen (dit betreft niet het herstellen van de oude situatie);
2. Als 1 maar dan om het bos heen zodat bij de hoek van de dijk geen teensloot ligt;
3. Als 1, maar dan de sloot onderlangs ondiep (50 cm) aanleggen in combinatie met een 50cm diep moerasgebied in de bocht van de dijk.

Afbeelding 2. Plangebied en een schets van de drie uitvoeringsvarianten.
Bron: GeoWeb HHNK.

Het plangebied bestaat uit het binnentalud van een primaire waterkering (dijk), twee bosschages van Staatsbosbeheer (SBB), polderwatergangen en aangrenzende agrarische percelen (afbeelding 3-4). Het binnentalud van de dijk is begroeid met gras en is kort onderhouden. De bosschages bestaan hoofdzakelijk uit Zwarte els en Gewone es, met een ondergroei van Gewone vlier en langs het traject van variant 1 is de bodem zeer nat. Op enkele plaatsen is Riet opgekomen. Hogere bomen staan langs het traject van variant 2. De polderwatergangen langs het traject van variant 2 zijn ca. 2 meter breed, hebben enige oevervegetatie en zijn zeer slibrijk. De oevers zijn steil. De aangrenzende agrarische percelen zijn in gebruik als akker of weiland.

Afbeelding 3. Binnentalud met zicht op de zuidoosthoek van het bosschage van SBB.

Afbeelding 4. Traject variant 2: bestaande watergang ten westen van het bosschage van SBB.

3.2 Geplande werkzaamheden

De uitvoeringswijze is afhankelijk van de oplossingsvariant. In voorliggende toetsing wordt uitgegaan van de volgende werkzaamheden:

- **Variant 1:** Het graven van een 4-6 meter brede naast de teen van de dijk op het land van SBB en aansluitende agrarische percelen en het aansluiten op bestaande watergangen. Hiertoe kunnen bomen gekapt worden en groen gerooid worden;
- **Variant 2:** Als variant 1, met als aanpassing het verbreden van de bestaande watergangen tot 4-6 meter op aangrenzende agrarische percelen of het bosschage van SBB, mogelijk worden bomen aan de noord- en westzijde van het bosschage gekapt;
- **Variant 3:** Als variant 1, met het kappen van bomen en het rooien van groen en het graven van een waterpartij in de zuidoosthoek van het bosschage van SBB.

Deze werkzaamheden vormen de toetsing van de Quicksan flora en fauna.

4 Gebiedsbescherming

In bijlage I is een overzichtskaart opgenomen met de ligging van het plangebied ten opzichte van gebieden in de Natuurbeschermingswet 1998, het Natuurnetwerk Nederland en Weidevogelgebied.

4.1 Natuurbeschermingswet 1998

Het plangebied ligt niet in een gebied dat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is "Markermeer & IJmeer" en ligt op een afstand van ongeveer 35 meter vanaf het plangebied. Het Natura 2000-gebied is o.a. aangewezen voor enkele verstoringsgevoelige broedvogels en trek- en wintervogels. Het project bestaat uit een zeer kleinschalige en lokale ingreep. Tussen het projectgebied en het Natura 2000-gebied is een dijk gelegen die de werkzaamheden visueel onttrekt aan het Markermeer. Er wordt geen materieel ingezet met een grote geluidsproductie.

Geconcludeerd wordt dat negatieve effecten op (instandhoudingsdoelen van) Natura 2000-gebieden als gevolg van de geplande ontwikkeling niet te verwachten zijn.

4.2 Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het plangebied ligt gedeeltelijk binnen het NNN (voorheen Ecologische hoofdstructuur / EHS). De begrenzing is weergegeven in afbeelding 5.

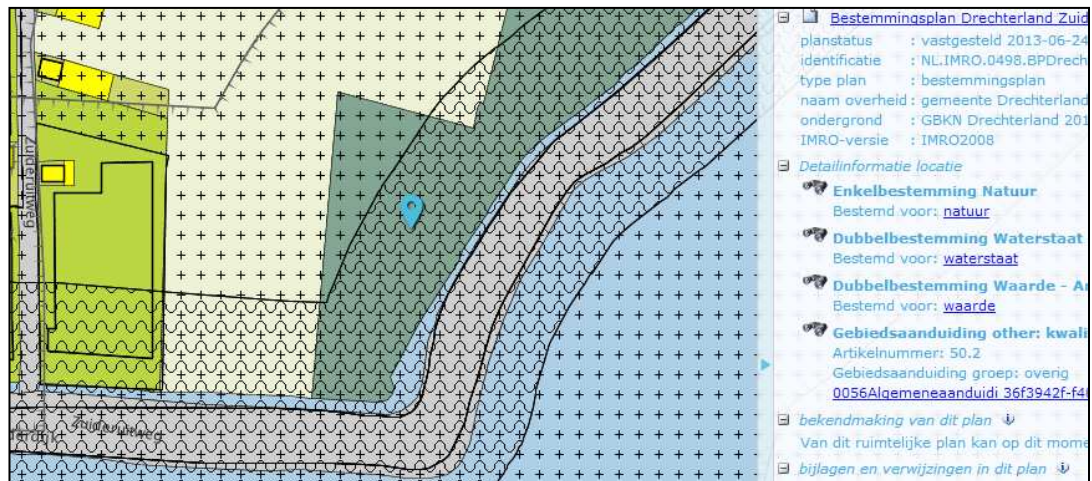

Afbeelding 5. Begrenzing NNN (groen en blauw) nabij het plangebied. Bron: Natuurbeheerplan 2015. NB in deze satellietfoto is de watergang reeds gedempt.

De bosschages zijn aangewezen als natuurbeheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos. Aanvullend is het NNN bestemd als 'Natuur' (afbeelding 6). NB bij de begrenzing van het NNN bij de Provincie en in het bestemmingsplan is uitgegaan van de situatie voordat de teensloot werd gedempt. Het herstellen van de situatie zoals deze ten tijde van het bestemmingsplan is vastgelegd is vergunningvrij (Gemeente Drechterland, 2013). Alle drie de varianten betreffen echter een wijziging ten opzichte van de oude situatie en zijn in afwijking van het bestemmingsplan. Om de nieuwe situatie ruimtelijk in te passen dient een ruimtelijke procedure doorlopen te worden.

Aanvullend geldt dat voor graaf-, kap en rooiwerkzaamheden binnen de bestemming 'natuur' een omgevingsvergunning nodig is. Per variant wordt beoordeeld of de verwachte ingrepen een onherstelbare schade veroorzaken aan de natuurwetenschappelijke waarde.

Afbeelding 6. Uitsnede plankaart (Gemeente Drechterland, 2013). Bron: Ruimtelijkeplannen.nl

De ligging van de watergang in **Variante 1** zal polderwaarts verschuiven ten opzichte van de oude situatie. Hiertoe zal de oost- en zuidzijde van het NNN omgevormd worden naar watergang. Ter plaatse van de werkzaamheden zijn enige bomen gelegen, is een ondergroei van struiken aanwezig en ligt een weiland. Een aantasting van de natuurwetenschappelijke waarde van het weiland wordt niet verwacht. De omvang van het bosschage, inclusief ondergroei/struweel, zal als gevolg van variant 1 wel afnemen. Uitgaande van het omvormen van ongeveer 10 meter bosschage naar watergang betreft dit een omvorming van ongeveer 1.750 m².

Variante 2 betreft de verbreding van de watergangen aan de noord- en westzijde van het NNN. Welke oeverzijde wordt vergraven is nog niet duidelijk. Indien gekozen wordt voor verbreding op het perceel met het bosschage kunnen bomen langs de rand van het bosschage gekapt worden. Indien dit het geval is, kunnen de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN (Haagbeuken- en elzenbos) niet behouden blijven. Uitgaande van het omvormen van ongeveer 10 meter bosschage naar watergang betreft dit een omvorming van ongeveer 1.750 m².

In **variant 3** wordt in de zuidoosthoek een grotere waterpartij gegraven. Hiertoe zal de zuidoosthoek van het NNN omgevormd worden naar waterpartij. Ter plaatse van de werkzaamheden zijn enige bomen gelegen, is een ondergroei van struiken aanwezig en ligt een weiland. De omvang van het bosschage, inclusief ondergroei/struweel, zal als gevolg van variant 3 verder afnemen. Hierdoor kunnen de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN (Haagbeuken- en elzenbos) niet behouden blijven.

Het uitvoeren van alle varianten, met uitzondering van **variant 2** waarbij het bosschage behouden blijft, heeft een onherstelbaar effect op de natuurwetenschappelijke waarde van het NNN. Om het omvormen van het bosschage te realiseren wordt geadviseerd om in overleg te gaan met de gemeente en Staatsbosbeheer over de omvang en locatie van herplant. Voorgesteld wordt om het weiland dat is bestemd als NNN om te vormen naar bosschage. Tot slot wordt geadviseerd om het plan voor te leggen aan de provincie om na te gaan of een herbegrenzing van het NNN noodzakelijk is.

4.3 Weidevogelgebied

Indien het plangebied in weidevogelleefgebied ligt en er in het vigerende bestemmingsplan regels zijn opgenomen ter bescherming van weidevogelleefgebied, dient het project getoetst te worden aan de omgevingsvergunningeisen zoals opgesteld in de planregels.

Het plangebied ligt niet in weidevogelleefgebied. Geconcludeerd wordt dat negatieve effecten op weidevogelleefgebied zijn uit te sluiten.

5 **Aanwezigheid beschermde soorten**

In bijlage II is een samenvatting uit de NDFF opgenomen uit de periode 2010-2015. In aanvulling hierop zijn lokale verspreidingsatlassen en overige lokale verspreidingsgegevens geraadpleegd.

5.1 **Vaatplanten**

Vanuit het plangebied zijn geen recente waarnemingen bekend van strikt beschermde plantensoorten (NDFF 2010-2015). Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde planten aangetroffen langs oevers en overige delen van het plangebied. De biotoop in het plangebied is voedselrijk en niet geschikt voor beschermde planten. Beschermde plantensoorten worden uitgesloten binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.2 **Zoogdieren**

Er zijn geen waarnemingen bekend uit het plangebied van beschermde grondgebonden zoogdieren (NDFF 2010-2015). Binnen het plangebied is bovendien geen geschikt biotoop aanwezig voor strikt beschermde grondgebonden zoogdieren, zoals Waterspitsmuis en Noordse woelmuis. Strikt beschermde soorten grondgebonden zoogdieren worden uitgesloten in het plangebied.

Uit het plangebied en directe omgeving zijn waarnemingen bekend van de vleermuissoorten Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger, Rosse vleermuis (NDFF 2010-2015). In het plangebied en de directe omgeving zijn geen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig. De bomen in de bosschages hebben geen geschikte holten voor vleermuizen en zijn geen onderdeel van een aaneengesloten lijnvormig element dat als vliegroute kan fungeren. Beschermde functies voor vleermuizen worden niet verwacht in het plangebied en de directe omgeving.

5.3 **Vogels**

Tijdens het veldbezoek zijn algemene vogelsoorten waargenomen in nabijgelegen watergangen en in de bosschages. In het bosschage zijn oude nesten aangetroffen, vermoedelijk van algemene soorten zoals Houtduif of Zwarte kraai. Gedurende het broedseizoen (medio maart t/m juli) kunnen nesten van algemene broedvogels in of nabij het plangebied verwacht worden in watergangen of in het bosschage. Op de grasdijk of op de agrarische percelen zijn geen nestgelegenheden voor broedvogels aanwezig en broedgevallen worden hier niet verwacht. Gedurende het broedseizoen kunnen de werkzaamheden leiden tot een verstoring van broedende vogels.

Nabij het plangebied zijn waarnemingen bekend van vogels met jaarrond beschermde nesten in bomen. Het betreft Havik, Sperwer, Buizerd en Boomvalk (NDFF 2010-2015). Naar aanleiding van een potentieel roofvogelnest (afbeelding 7 en 8), herhaaldelijke waarnemingen van Havik nabij het nest over de periode 2010-2015 (NDFF) en aangetroffen prooiresten tijdens het verkennende veldbezoek is het grote bosschage in het voorjaar van 2015 onderzocht op broedgevallen van vogels met jaarrond beschermde nesten.

Op 13 april is een broedpaar van Havik opvliegend waargenomen uit het bosschage, waarna zij in noordelijke richting vertrokken. Op 13 april is tevens eenmaal overvliegend een Buizerd waargenomen. De Buizerd trok van oostelijke naar westelijke richting over het plangebied. Op 3 juni is een mannelijke Havik wegvliegend waargenomen vanuit het bosschage in westelijke richting en zijn op meerdere plekken nabij het nest verse prooiresten aangetroffen (afbeelding 9).

Broedende vogels, verse takken of (dons)veren op het nest of overige vogels met jaarrond beschermde nesten zijn niet waargenomen tijdens de veldbezoeken.

Geconcludeerd wordt dat het nest in gebruik is door een broedpaar Havik, aangezien tijdens de broedperiode een broedpaar nabij het nest aanwezig is en door de aanwezigheid van recente prooiresten in de broedperiode. Overige jaarrond beschermde nesten worden uitgesloten in het plangebied.

Afbeelding 7. Locatie Haviknest. Kaart: Geoweb HHNK.

Afbeelding 8. Het onderzochte nest.

Afbeelding 9. Recente prooiresten nabij het nest.

Op ca. 400 meter vanaf het plangebied is Steenuil waargenomen nabij geschikt broedbiotoop in bebouwing. De aanwezigheid van een Steenuilnest nabij het plangebied kan niet uitgesloten worden. Steenuil jaagt vanaf hogere uitkijkposten op kleine zoogdieren. De bomen langs de noord- en westrand van het bosschage van SBB kunnen een onderdeel vormen van het territorium van Steenuil. Vanwege de beschikbaarheid van voldoende alternatieve uitkijkposten nabij het plangebied wordt geconcludeerd dat de bomen in het plangebied geen essentieel onderdeel vormen van de functionele leefomgeving van een eventueel Steenuilennest.

5.4 Vissen

In de directe omgeving van het plangebied zijn waarnemingen bekend van de beschermde vissoorten Kleine modderkruiper (tabel 2) en Bittervoorn (tabel 3) (NDFF 2010-2015). Het betreffen waarnemingen ter plaatse van de gedempte teensloot. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde vissen aangetroffen. Zoetwatermosselen, de voortplantingslocaties van Bittervoorn, zijn wel in en nabij het plangebied aangetroffen.

In schoonsel langs de watergangen in het traject van variant 2 (noord- en westzijde bos-schage) zijn zoetwatermosselen aangetroffen. De watergang is aangesloten op een smalle poldersloot met weinig waterdiepte. Aangezien de tijdelijke verplaatsing van Bittervoorn en Kleine modderkruiper naar overwinteringslocaties hier niet verwacht wordt en de soorten niet zijn aangetroffen, worden beschermde vissen uitgesloten in de watergangen in variant 2.

In de aangrenzende watergang aan de noordzijde van variant 1 is een zoetwatermossel op de waterbodem aangetroffen. In de watergang waren diepere delen aanwezig die niet vanaf de oever te inventariseren waren. De aanwezigheid van Bittervoorn en Kleine modderkruiper in de aangrenzende watergang kan niet uitgesloten worden, aangezien de soorten zich tijdens het veldbezoek in diepere overwinteringslocaties konden ophouden. Het plangebied in de aangrenzende watergang bestaat uit het uiteinde van de watergang. Ter plaatse is de uitstroom van een tijdelijke buisleiding gesitueerd. De waterbodem is hier zanderig en wordt regelmatig omgewoeld door de uitstroom. Voortplantingslocaties of overwinteringslocaties van Bittervoorn of Kleine modderkruiper worden niet verwacht in het plangebied van variant 1.

Met het inrichten van de nieuwe situatie zal het plangebied weer geschikt worden voor Bittervoorn en Kleine modderkruiper.

5.5 Amfibieën

In het plangebied kunnen algemene amfibieën worden verwacht. Van de strikter beschermde soorten kan alleen de Rugstreeppad in de regio verwacht worden (Herder, 2010). Er zijn geen waarnemingen bekend van de Rugstreeppad uit de omgeving van het plangebied (NDFF 2010-2015). Ook is er geen geschikt biotoop voor de Rugstreeppad aanwezig in het plangebied, zoals ondiep water en vergraafbare grond. De aanwezigheid van strikt beschermde amfibieën in het plangebied kan worden uitgesloten.

5.6 Reptielen

In de regio zijn geen waarnemingen bekend van beschermde reptielensoorten (Herder, 2010; NDFF 2010-2015). De aanwezigheid van beschermde reptielen in het plangebied wordt uitgesloten.

5.7 Overige diersoorten

Er zijn geen recente waarnemingen bekend van beschermde soorten libellen, dagvlinders en weekdieren in de omgeving van het plangebied (NDFF 2010-2015). Ook is er geen geschikt biotoop aanwezig in het plangebied voor beschermde soorten zoals de Groene glazenmaker, Platte schijfhoren, of Gevlekte witsnuitlibel. De Platte schijfhoren, een soort van tabel 3 van de Flora- en faunawet, komt niet voor in de omgeving van het plangebied (Boesveld et al., 2011). Ook soorten als de Gevlekte witsnuitlibel en de Groene glazenmaker komen niet voor in dit deel van Noord-Holland (Damm et al., 2007; Baas et al., 2008). De aanwezigheid van overige beschermde soorten wordt uitgesloten in het plangebied.

5.8 Overzicht te verwachten soorten

Tabel 1 geeft een beknopt overzicht van de waargenomen of te verwachten soorten van tabel 2 en 3 en vogels in het plangebied voor alle oplossingsvarianten.

Tabel 1. Overzicht (mogelijk) aanwezige beschermde soorten (tabel 2, 3 en vogels) en beschermde functies in het plangebied (afbeelding 1; alle varianten). Schuinedgedrukte soorten zijn niet aangetroffen, maar worden wel verwacht.

Soortgroep	(Mogelijk) aanwezige soorten	FFwet*	Beschermde functie plangebied
Vaatplanten	Geen	-	-
Grondgebonden zoogdieren	Geen	-	-
Vleermuizen	<i>Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger</i>	3, HR IV	Geen
Vogels (algemeen)	Algemeen: o.a. Meerkoet en Merel	Vogels	Nest
Vogels (nesten jaarrond beschermd)	Havik	Vogels	Nest
	<i>Steenuil</i>	Vogels	Geen
Vissen	<i>Kleine modderkruiper</i>	2	Geen
	<i>Bittervoorn</i>	3	Geen
Amfibieën	Geen	-	-
Reptielen	Geen	-	-
Overig	Geen	-	-

* Flora- en faunawet tabel 2, 3, Habitatrichtlijn bijlage IV of vogels.

6 Effecten op beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk beschermde functies voor algemene broedvogels voor en is een jaarrond beschermd nest van Havik aanwezig. De werkzaamheden kunnen invloed hebben op bovenstaande beschermde soort(groep)en. Effecten op overige beschermde soorten worden niet verwacht.

6.1 Algemene broedvogels

Met het uitvoeren van kap- en rooiwerkzaamheden tijdens de broedperiode van algemene broedvogels (grootweg maart t/m juli) kunnen nesten verstoord worden of verloren gaan. Kap- en rooiwerkzaamheden kunnen onderdeel zijn van alle oplossingsvarianten.

Alle in gebruik zijnde nesten van Nederlandse broedvogels zijn beschermd vanaf het moment van eileg t/m het zelfstandig uitvliegen van de jonge kuikens. Voor het verstoren van nesten van algemene broedvogels wordt geen ontheffing verleend. Door het treffen van eenvoudige maatregelen kan overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen worden.

6.2 Jaarrond beschermd nest van Havik

Met het uitvoeren van alle oplossingsvarianten kan het nest van Havik verstoord worden of verloren gaan. Bij het uitvoeren van de volgende werkzaamheden kunnen negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten niet uitgesloten worden:

- kap- en rooiwerkzaamheden binnen de verstoringszone van het nest (afbeelding 8);
- kap- en rooiwerkzaamheden in het bosschage tijdens het broedseizoen van Havik, (maart t/m juni);
- het uitvoeren van overige werkzaamheden (o.a. grondverzet) binnen de verstoringszone van het nest tijdens het broedseizoen van Havik (maart t/m juni).

Afbeelding 8. Verstoringzone rond het potentiële jaarrond beschermde nest. De verstoringzone bedraagt ongeveer 40 meter.

Nabij het plangebied kan een nest van Steenuil aanwezig zijn. Aangezien er voldoende alternatieve uitkijkposten nabij het plangebied aanwezig zijn, wordt een aantasting van het functionele leefgebied van Steenuil niet verwacht.

Met het aanpassen van het projectontwerp en het uitvoeren van mitigerende maatregelen zijn negatieve effecten op jaarrond beschermde nesten te voorkomen.

7 Conclusie en aanbevelingen

7.1 Gebiedsbescherming

Alle varianten liggen in het Natuurnetwerk Nederland (NNN; voorheen EHS). De begrenzing en doelstelling van het NNN ter plaatse is vastgelegd in het vigerende bestemmingsplan (Gemeente Drechterland, 2013). De begrenzing van het NNN komt overeen met de situatie vóór de demping. De nieuwe situatie heeft het omvormen van een deel van het bosschage naar water tot gevolg. Voor het realiseren van de nieuwe situatie is een bestemmingsplanprocedure nodig en is een omgevingsvergunning nodig voor het vellen van bomen, rooien van struweel en het uitvoeren van graafwerkzaamheden binnen het NNN.

Voor alle varianten geldt dat met de gemeente afgestemd dient te worden of, hoe en waar de natuurlijke kenmerken van te verwijderen bomen en struweel hersteld dienen te worden. Aanvullend wordt geadviseerd om met de provincie in overleg te gaan om vast te stellen of een herbegrenzing van het NNN noodzakelijk is als gevolg van het project.

Het plangebied ligt niet in gebieden in de Natuurbeschermingswet of Weidevogelleefgebied. Negatieve effecten op gebieden in de Natuurbeschermingswet of Weidevogelleefgebied worden niet verwacht.

7.2 Overzicht te verwachten soorten en effecten

Zie tabel 2 voor een beknopt overzicht van de aangetroffen en te verwachten soorten van tabel 2 en 3 en vogels van de Flora- en faunawet in het plangebied en de mogelijke effecten op de soorten.

Tabel 2. Overzicht (mogelijk) aanwezige beschermde soorten (tabel 2 en 3) in het plangebied (alle varianten) en mogelijke aantasting i.h.k.v. de Flora- en faunawet.

Soortgroep	(Mogelijk) aanwezige soorten	FFwet*	Mogelijke aantasting
Vaatplanten	Geen	-	-
Grondgebonden zoogdieren	Geen	-	-
Vleermuizen	Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis, Laatvlieger	3, HR IV	Geen
Vogels (algemeen)	Algemeen: o.a. Meerkoet en Merel	Vogels	Nest / geen**
Vogels (nesten jaarrond beschermd)	Havik	Vogels	Nest / geen**
	Steenuil	Vogels	Geen
Vissen	Kleine modderkruiper	2	Geen
	Bittervoorn	3	Geen
Amfibieën	Geen	-	-
Reptielen	Geen	-	-
Overig	Geen	-	-

* Flora- en faunawet tabel 2, 3, Habitatrichtlijn bijlage IV of vogels. ** Met inachtneming van maatregelen.

7.3 Maatregelen om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen

In het plangebied zijn beschermde soorten van tabel 2, 3 van de Flora- en faunawet en vogels aanwezig. Om overtreding van de Flora- en faunawet te voorkomen dient een aantasting van alle broedgevallen voorkomen te worden en dienen de werkzaamheden uitgevoerd te worden conform de gedragscode voor de Waterschappen (Unie van Waterschappen, 2012). Onderstaande maatregelen zijn hier een praktische uitwerking van:

- Werk buiten het broedseizoen om verstoring van broedvogels te voorkomen. Het broedseizoen loopt ongeveer van 15 maart t/m 15 juli. Bij het uitvoeren van werkzaamheden tijdens de broedperiode wordt geadviseerd om kruidvegetaties voorafgaand aan de broedperiode te verwijderen, om deze gedurende de uitvoering kort te houden en om het project ecologisch te laten begeleiden.
Hierbij worden broedvogelnesten geïnterpreteerd. Bij het aantreffen van vogelnesten wordt het nest gemarkeerd en worden er binnen een door een ecooloog te bepalen verstoringsafstand geen werkzaamheden verricht totdat de jongen zijn uitgevlogen.
- Voorkom een aantasting van het Haviksnest:
 - o **Variant 1:** geen aanvullende maatregelen nodig, mits de werkzaamheden buiten de verstoringszone en buiten het broedseizoen worden uitgevoerd;
 - o **Variant 2:** kap geen bomen aan de noord- en westzijde van het grote boschage, voer de verbredingen van de watergangen uit op de agrarische percelen en werk buiten het broedseizoen;
 - o **Variant 3:** geen aanvullende maatregelen nodig, mits de werkzaamheden buiten de verstoringszone en buiten het broedseizoen worden uitgevoerd.

7.4 Nader onderzoek

De mogelijke effecten van het project op beschermde soorten en gebieden zijn voldoende inzichtelijk. Het is niet nodig om nader onderzoek uit te voeren.

7.5 Ontheffingaanvraag

Voor het verstoren van nesten van algemene broedvogels kan geen ontheffing worden verleend.

Indien de gekozen oplossingsvariant tot gevolg heeft dat het Haviksnest verstoord wordt of verloren gaat is een ontheffing van de Flora- en faunawet noodzakelijk. Vooralsnog lijkt voor Variant 2 een ontheffing van de Flora- en faunawet nodig. Bij variant 1 en 3 kunnen negatieve effecten op het Haviksnest voorkomen worden.

8 Bronnen

Baas, T., R. van 't Veer en E. Thomassen, 2008. *Soorten van het soortenbeleid 2007-2013 in de provincie Noord-Holland*. Landschap Noord-Holland.

Boerema, L., E.T. de Jong & T.H.H.A. van der Schoot. 2012 *Natuur en Ruimte*. Berghauser Pont Publishing 2012.

Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente, 2011. *Verspreidingsonderzoek mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2010. Platte schijfhoren Anisus vorticulus*. Stichting Anemoon.

Damm T., D. Hoogeboom & J.C.P.M. van de Sande, 2007. *Beschermde soorten in het beheergebied van Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. –soortprotocollen en verspreidingskaarten- G&G rapport 2007-63*. Van der Goes en Groot.

Gemeente Drechterland, 2013. *Bestemmingsplan Drechterland Zuid*. Vastgesteld d.d. 24-06-2013. NL.IMRO.0498.BPDrechterlandZd-vg01.

Gerritsen S., M. Bartels. 19-01-2014. *Archeologische Quickscan Zuiderdijk nieuwe teen-sloot*. Archeologie West-Friesland, Hoorn.

Herder, J.E. (red.) 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting Ravon, Nijmegen.

Herder, J.E., J. Kranenbarg, D.M. Hoogeboom, J. Hamers & K. Dekker (red.), 2012. *Atlas van de Noord-Hollandse vissen*. Landschap Noord-Holland, Heiloo & Stichting Ravon, Nijmegen.

Hoogeboom, D., 2011. *Verspreidingsatlas van de Zoogdieren van Noord-Holland. Werkatlas*. Landschap Noord-Holland.

Provincie Noord-Holland, 2014. *Natuurbeheerplan 2015 Noord-Holland*. Uitgave Provincie Noord-Holland.

Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek, P.J. Zomerdijk, 2010. *Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009*. Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland & Landschap Noord-Holland, Heiloo.

Unie van Waterschappen. 2012. *Gedragscode Flora- en faunawet voor waterschappen*.

Websites

<http://www.mineleni.nederlandsesoorten.nl/> (Soortendatabase EZ)

<http://ndff-ecogrid.nl> (NDFF)

<http://www.synbiosys.alterra.nl/> (Natura 2000, Ministerie van Economische Zaken)

<http://www.zoogdiervereniging.nl>

<http://maps.noord-holland.nl> (Natuurbeheerplan 2015, Provincie Noord-Holland)

<http://maps.noord-holland.nl/structuurvisie2040/> (Structuurvisie Provincie Noord-Holland)

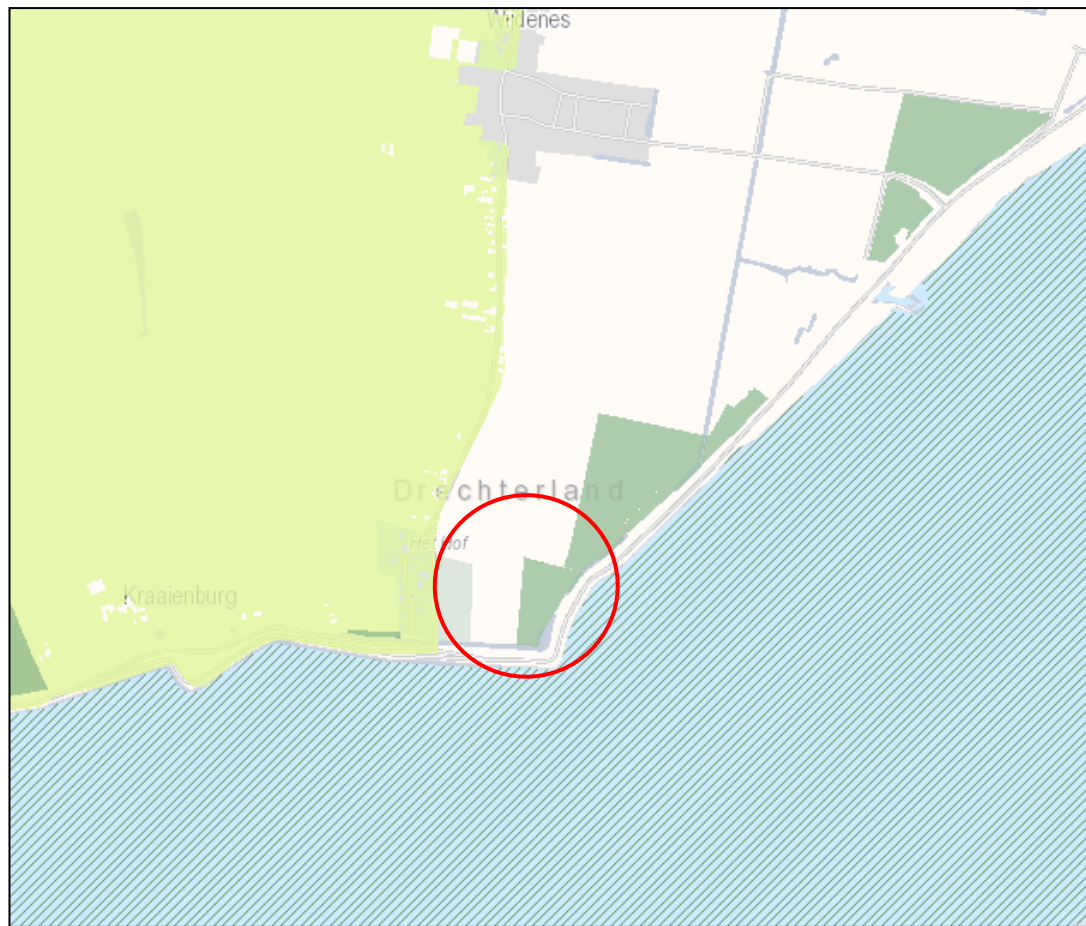
<https://mijn.rvo.nl/flora-en-faunawet-soortenstandaard> (Soortenstandaards Ministerie van Economische Zaken)

Stichting Waterproef is een onafhankelijk en geaccrediteerd laboratorium en voldoet aan alle geldende eisen. Stichting Waterproef verricht onderzoek naar grond, grondwater, waterbodems en Flora & Fauna en brengt daarover advies uit aan haar opdrachtgevers. Voor enige schade die het gevolg is van besluiten van opdrachtgevers op basis van het advies is Stichting Waterproef niet aansprakelijk

Bijlage I. Overzichtskaart gebiedsbescherming

Structuurvisie Provincie Noord-Holland 2015-2040

 Plangebied indicatief

 Natura2000-gebied

 Ecologische Hoofdstructuur (EHS)*

 EHS grote wateren

 Weidevogelleefgebied

Bijlage II. Samenvatting NDFF

Zoekgebied

Nationale Databank Flora
en Fauna Uitvoerportaal

Gegevensautoriteit Natuur

Stichting VeldOnderzoek
Flora en Fauna

Instituut voor Biodiversiteit
en Ecosysteem Dynamica

Zuiderdijk

25 records

● Middelpunt < 1km²

● Middelpunt 1km² - 5km²

● Middelpunt > 5km²

■ Vlak

0 1000

schaal 1 : 25000

Zoekgebied

Plangebied indicatief

Zuiderdijk

Nationale Databank Flora en Fauna Uitvoerportaal

Gegevensautoriteit Natuur

Stichting VeldOnderzoek
Flora en Fauna

Instituut voor Biodiversiteit
en Ecosysteem Dynamica

Zoekvraag					
Soort	Soortgroep	Wet en Beleid	Periode	Bronhouder	Zoekgebied
Alle	Libellen Vissen Geleedpotigen Reptielen Mossen Amfibieën Vaatplanten Korstmossen Wieren Insecten Schimmels Zoogdieren Dagvlinders Weekdieren Nachtvlinders	Ffwet tabel 2 Ffwet tabel 3	2010 - 2015	Alle	Alles volledig binnen zoekgebied
Samenvatting					
(unieke soorten) / totaal aantal waarnemingen					
Beleid					
Ffwet tabel 2					(4) 10
Kleine modderkruiper					6
Paling					1
Rivierdonderpad					2
Tongvaren					1
Ffwet tabel 3					(4) 15
Bittervoorn					3
Gewone dwergvleermuis					9
Laatvlieger					1
Ruige dwergvleermuis					2
RL: Kwetsbaar					(2) 4
Bittervoorn					3
Laatvlieger					1

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door de Gegevensautoriteit Natuur gevalideerd. Nader (veld-) onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

4 maart 2015 16:20:13

2

Auteur: Thijs Groenewegen

NB Paling is inmiddels niet meer beschermd via de Flora- en faunawet en wordt niet behandeld.

Nationale Databank Flora en Fauna Uitvoerportaal

Zuiderdijk_vogels

Gegevensautoriteit Natuur

Stichting VeldOnderzoek Flora en Fauna

Instituut voor Biodiversiteit en Ecosysteem Dynamica

Zoekvraag

Soort	Soortgroep	Wet en Beleid	Periode	Bronhouder	Zoekgebied
Steenuil Gierzwaluw Huismus Roek Grote Gele Kwikstaart Kerkuil Oehoe Ooievaar Slechtvalk Boomvalk Buizerd Havik Sperwer Wespendief Zwarte Wouw	Alle		2010 - 2015	Alle	Alles volledig binnen zoekgebied

Samenvatting

(unieke soorten) / totaal aantal waarnemingen

Beleid	
Ffwet tabel 3	(7) 20
Boomvalk	1
Buizerd	8
Gierzwaluw	1
Havik	5
Huismus	2
Sperwer	2
Steenuil	1
RL: Gevoelig	(1) 2
Huismus	2
RL: Kwetsbaar	(2) 2
Boomvalk	1
Steenuil	1
Soortgroepen	
Vogels	(7) 20
Boomvalk	1
Buizerd	8
Gierzwaluw	1
Havik	5
Huismus	2
Sperwer	2
Steenuil	1

De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in een bepaald gebied. Het systeem is in opbouw, nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door de Gegevensautoriteit Natuur gevalideerd. Nader (veld-) onderzoek kan noodzakelijk zijn om aanwezigheid van een soort te bevestigen of uit te sluiten.

9 maart 2015 09:47:14

2

Auteur: Thijs Groenewegen